

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Friderici Karg Bambergensis Franconis. Pax Religiosa Sive De exemptionibus, & subjectionibus Religiosorum

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Herbipoli, 1680

X. De immunitate locali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38315

processiones, aut associanda cadave-
defunctorum accedit, concessit.

443. Cum igitur in his & similibus
privilegia & Consuetudines considerari
porissimum debeant, dummodo non
sint abusus, aut corruptelæ particulares
magis ex negligentia prædecessorum E-
piscoporum natæ, quàm quòd sint veræ
& legitimæ consuetudines generales hu-
jus vel illius Diocesis: incumbit Epi-
scopo, ut, quoties casus tulerit, omnia
diligenter examinet, nec nimis justus
sive exactus sit in manutenendis etiam
minutissimis; ac neutra pars factiosè
sibi vindicare, & omnia alteri
pari detractare intendat.

CAPUT X.

De Immunitate locali.

444. De iure Asylorum veteris Testamenti.
445. In Lege nova major est immunitas Ec-
clesiarum.
446. Effectus immunitatis localis.
447. Constitutio Gregorii XIV. sustulit o-
mnem materiam inutiliter disputandi.

448. Scelerati non sunt per immunitatem
calem fovendi; nec ad perpetranda crimina
invitandi.

449. In ambiguis decernendum ab Episcopo
contra facinorosos.

450. Numerus septenarius criminum cap-
torum non gaudentium immunitate.

451. Canonica sanctiones hac in parte non
patiuntur restrictionem à iure profano. Quod
quidquid contra illas attentatur à quocumque
libet, sacrilegum ac nullum est.

452. An Episcopus stare debeat pro
Laicos fabricato?

453. Qua loca tribuant immunitatem.

444. Cùm immunitas localis, à
imitationem veterum
tatum refugii, in Lege nova introducta
sit: præmittere juvat, hæc urbium
quondam ad innocentium tutelam
taxat constituta fuisse: unde recipiuntur
ante portam ejusmodi civitatis,
20. v. 4. coram Senioribus pro
debit prius insontem, quam ab
ad habitandum concessus fuerit, tunc
solum tuto futuro, donec causa
us, re

444
310

nis ad finem perducta fuisset. Quapropter si homicidii voluntariè, non igno-
 ranter, nec casu, nec ad sui tutelam, com-
 missi, ab Interfecti cognatis eum con-
 vinci contigerat, extra Civitatem refu-
 giu, unde ad locum delicti procedere
 debuit, statim occisus fuit. Quod juris
 etiam competiisse Tabernaculo & Al-
 tari, non obscure ex illo *Exodi 21. v. 14.*
Ab Altari meo evelles eum &c. & 3. Reg.
2. v. 28. colligitur: si que res ad amu-
 sum perpendatur, Jus Asyli Judæorum
 ultra homicidas involuntarios nequa-
 quam protensum fuit, ne facile quod-
 quam delictum remaneret impune.

445. Quamvis autem Ecclesia post
 Christi adventum non minor, quàm Sy-
 nagoga olim, Justitiæ cultrix sit: è ma-
 terno tamen sinu suo alios etiam, quàm
 involuntarios homicidas, confugientes
 ad DEI domum evelli, Arcamque com-
 muni refugii expugnari non sinit, e-
 docta à Christo, qui pro impiis mortu-
 us, recurrentibus ad se aditum miseri-
 cor-

sordiae, ut eleganter S. Augustinus
§. de dedis. Ecol. loquitur, claudere
 permittit, quin arguenda sit, cum
 cum non planè receptos ab omni
 factione pro commisso facinore
 sed à morte tantùm pœnisque
 afflictivis maternâ pietate præ
Reum 9. c. la constituimus. 36. N. 1.
 4. ita exigente insuper Divini
 majestate, ut Ejus ædes ac tempora
 omni violatione tuta existant. Quo
 sem ex hac immunitate subinde
 tur in commoda, non intendit
 Matre Ecclesia; sed ab hominum
 tia provenit, qui si quando pœni
 licto conformem evitant, plurimu
 men prostant periculis, nec nisi
 posi à tutò inde unquam egredi
 nonnunquam, pro qualitate
 etiam inviti è locis immunibus
 possunt.

446. Effectus immunitatis
 ad Ecclesias & cœmeteria confige
 un ferè triplex est: 1. quòd inde,

terquam in criminibus exceptis, per
 vim extrahi nequeant. c. *Definit. 35.*
 XVII. q. 4. L. *Presenti. 6. C. de his, qui ad*
Eccl. confug. & notanter c. Inter alia. 6.
de immun. Eccl. ex cuius verbis:
Confugiens ad Ecclesiam: Oldradus, Ar-
 chidiaconus, Covarravias, Ludovicus
 ab Exea, & alii DD. meritò colligunt,
 arreptis per Ecclesiam aut cæmeterium
 iudicis, utpote non existentibus in li-
 bertate confugiendi, hanc immunita-
 tem nequaquam proficere; sicut nec illis
 prodest, qui sponte vel lictorum alio-
 rumvé blanditiis tantùm moti, securita-
 te non promissâ, Ecclesiam deserunt.
 2. quòd interim, dum Reus moratur in
 loco sacri Asyli, ferri nequeat adversus
 eum sententia ad mortem vel aliam gra-
 vem pœnam Corporalem seu cum effu-
 sione sanguinis cit. c. *Inter alia.* ubi In-
 nocentius, Hostiensis Joannes Andre-
 as &c. sed *super hoc, quod iniquè fecis,*
alias sit puniendus. scil. per pœnam exi-
 lii, condemnationem ad opus publi-
 cum,

cum, mulctam &c. & pro damno dato
 offensa, vel injuria, legitimè compo-
 nat: ac prius quidem non nisi de volun-
 tate Dicoesani Episcopi, qui Reum se-
 culari Judici tradet, exacto juramento
 similive cautione immunitatis à poena
 mortis & omni Corporali sanguinis ef-
 fusiva. 3. Quòd prohiberi non possit
 ne victus ac vestitus necessarius ad Re-
 um deferatur *c. sicut antiquitas, 6. c. Al-
 vor. 8. c. Frater. 10. XVII. q. 4. & c. 11.*
L. Presenti quæ tales vocat crimine de-
 læ Majestatis irretitos: ita tamen, ut
 Prælati, vel Regulares, ad quos confu-
 gerit Reus, meminerint, se non certè
 gravem culpam esse, si talem in totum
 subducere nitantur, cum læsione justitiæ
 publicæ ac privatæ.

447. Quoniam verò res hæc non
 pluribus controversiis patuit, Congre-
 gationis XIV. omnem inutiliter dispendi-
 materiam constit. *Cum aliis nonnullis, 10.*
Calen. Junii, 1591. condita: è medio obli-
 stulit, Episcopo locali constituto 1591
 anno

timo defensore, ac Judice competente
 in hac materia privativè adversus quem
 libet alium Judicem & Prælatum quan-
 tumvis exemptum ac privilegiatum in-
 tra suam Dicecesin: ut proinde superior
 Regularis Reum, à Judice laico peti-
 tum, eidem consignare teneatur, exhi-
 bito Episcopi mandato de Reo extra-
 hendo: quin se ullatenus ingerat in ju-
 dicando, vel aliis actibus juridicis, nisi
 defendendo solùm, donec illi de Epi-
 scopi voluntate constiterit, immunita-
 tem: testantibus id pluribus in utraque
 Dicecesi exemplis, & novissimè quo-
 dam Neostadii ad Salam 20. Aprilis
 1680. Id quod etiam procedit in vicino
 territorio separato cum qualitate *nulli-*
us, ita ut nullæ sint hac in re partes Præ-
 lati plenâ licet jurisdictione pallentis;
 sed vicinioris Episcopitantum, qui ne
 Metropolitano quidem quoad hoc sub-
 jacet, sed immediatè S. Congregationi
 Immunitatis.

448, Quantum porrò ad rem ipsam,
 Y 6 con-

considerabit Episcopus, Ecclesiam
 hic iniquam criminum & criminolo-
 rum advocatam; sed piam matrem
 taxat agere, providendo imprimis,
 post patratas E. G. caedes, adverte-
 tis animi libidine vindictae percussio-
 netu potius, quam consilio, ad per-
 ciosos ausus descendant, sublestant
 minino, locumque daturi Justitiae,
 res omnis per viam Juris autoritate
 blicâ dispescatur. Alterum est delictum
 quod ita DEI domum ab omni tempore
 vindicet, ac vindicatam ab Episcopo
 lit, quin tamen cum expressa Juris
 turalis ac Divini contumelia, ad
 delicta securius patrandâ recludat,
 leratosque ipsos per speciale patro-
 um in casibus dubiis, & extensione
 casus etiam exceptos, cum gravitate
 que Reip. nocumento, ad nova
 ra delicta quasi invitet.

449. Ubi absit, ut Episcopis, re-
 piscoporum Consiliariis authoritate
 recedendum ab iis, quae per SS. Ca-

G
 3

nes & Apostolicas constitutiones ex-
 pressè sancita; nec unquam sinè cœlesti
 saltem ultione (quale quid Gregorius
 Turonensis circa A. C. 588. accidisse
 frequentius memorat) violata fuerunt.
 De casibus tantùm exceptis, & ambiguis
 ac interpretatione egentibus loquor,
 & in similibus bono publico ipsique Ju-
 stitiæ potius, quàm facinorosorum ho-
 minum impunitati favendum assevero,
 maximè ex quo numerus Ecclesiarum
 ac domuum Regularium talis ac tantus
 est, ut cogitare quisque facile possit ple-
 raque scelera transitura impunè. Unde
 si quando laicalis potestas, juxta Grego-
 rianæ Constitutionis præscriptum, li-
 centiam extrahendi Reum criminis ex-
 cepti petierit; vel super ipsius delicti qua-
 litate dubium aliquod natum fuerit; E-
 piscopus contra facinorosum decernet;
 aut, si diuturniore casûs examine opus
 sit, Reum interim vel in suis, vel in lai-
 cæ potestatis carceribus nomine suo,
 vel in Ecclesia ipsamet, circumpositâ
 militar

militari custodia, firmiter teneri ju-
 bit, donec causâ cognicâ iudicium de
 extractione feratur: quo secuto, dabi-
 tur potestas laicis, cum interve-
 sonæ Ecclesiasticæ ab Episcopo aucto-
 ritatem habentis, Reum capiendi, ex-
 trahendi, incarcerandi &c. quibus ex-
 tractus poenâ correspondente debet
 affici poterit, non obstante c. *fructu*
 28. XXIII, q. 8. ubi tantum de inter-
 sione Episcoporum vel aliorum Eccle-
 siæ ministrorum, pro Reis damnatis
 pud Principes aut Judices laicos agitur
 cujus moris vestigia apud S. Angustinum
 num *epist.* 54. imò & in Codice The-
 odosiano pluribus in locis superius
 450. Difficultas est circa numerum
 ac probationem criminum excep-
 rum, & numerus quidem ex Eccle-
 co Jure debet delumi, primò *capitulum*
 ex c. *Inter alia* cit. *de Immunitatibus*
 ubi duo casus excepti referuntur,
si publicus latro fuerit, vel notorius
pulvator agrorum. Dicitur autem

latro, qui palàm & publicè furatur,
 ut piratæ, aut itinera frequentat, vel
 publicas vias obsidet, ac itinerantes ex
 insidiis aggreditur cit. Constit. *cùm aliàs*
nonnulli. §. 3. unde cæteri simplices fu-
 res gaudent hâc immunitate. Per *No-*
turum depopulatorem agrorum, de
 quo etiam Gregorius XIV. in *constit. cit.*
 intelligitur, qui de nocte segetes, aut
 fructus in agris pendentes devastat. *Ter-*
tius casus refertur c. *Pro humani*. i. de
homicid. in 6. & in eadem Constit. Gre-
 gorii XIV. ibi: *Aut assassini* cujus
 criminis rei fiunt, qui ex alterius man-
 dato, aut pretio conducti, homines in-
 cautos occidunt, quales fuere quidam
 infideles ex Syria. *Quartum* memorat
 Gregorius XIV. sub nomine *hæresis*, &
 habetur etiam in Extra vagantibus Mar-
 tini IV. & Joannis XXII. quod multò
 magis in infidelibus, nisi Baptismum
 sincerè desiderent, obtinet. *Quintò* si-
 militer ab Ecclesiis & cæmeteriis extra-
 hi possunt *lesa Majestatis in personam*
 ipsi-

ipsummet Principis rei. Constit. cit. Scio
 rō Homicida per industriam & industria
 occidens, vel sic occidi mandans potest
 mum; cui similis est, imò peior *L. 1. de*
est. l. C. de Malof. & Mathem. quod
minem veneno enecat: & talis Præ-
rius homicida vocatur à Gregorio XV
Septimò Jure asyli non fruitur, quæ
 in Ecclesia, cæmeterio, scalis, sacra
 Atrio, porticu, Campanili, aliis
 cis, quibus aliàs localis immunitas
 petis, sub spe immunitatis, grave
 men committit c. fin. 2. de immu-
Eccl. Cùm in eo, in quo deliquit, pro-
 ri quis debeat; & frustra legis auxilium
 invocet, qui deliquit in Legem. De
 eo ipso præsumptio est Juris & de
 quòd quis deliberatè & ex propo-
 delictum ibi committat. *Hollat.*
c. Immunitatem. 10. n. 2. h. 1.

451. Scio plures insuper per loca
 clericalem hanc immunitate privari
 re Civili: at quia Canonice sanctio
 à Jure profano restringi vel immu-

non possunt, Regula manet, ceteris o-
 mnibus jus Asyli concessum esse, qui
 non commiserunt delicta expressè per
 jus sacrum excepta. Unde quod de Ci-
 vili debitore, Raptoribus Virginum,
 Adulteris, simplici fure, Effractore
 Carceris, vel aliis, etiam graviorum
 Criminum reis, ad immunita loca con-
 fugientibus asseritur à nonnullis, quasi
 talibus jus Asyli negatum sit, attendi
 non debet: adeò quidem, ut, quicquid
 hac in parte contra SS. Canonum dispo-
 sitionem à Judicibus Laicis attentatum
 fuerit, sacrilegum ac ipso facto irritum
 sit, nec tantum resisti quomodo libet,
 armis tamen seclusis; verum etiam ad
 censuras adversus illos procedi possit
 si quis de facto violenter aut dolosè
 extractus fuerit, eum protinus restituere,
 ac quævis damna Reo illata compensare
 debeantur: non obstante quacunque
 consuetudine, qualis omnis ab Urbano
 VIII. 5. Junii 1641. sublata fuit, si sit
 præjudicialis libertati ac immunitati
 Eccle-

Ecclesiasticæ, quamvis sit immemorabilis, & fama privilegii cum ea concurrat.

452. Nunc de probatione videndum est, *an Episcopus stare debeat processum per laicos formatum super crimine excepto?* Ad quod breviter respondetur, declaratione talis criminis iudicio Episcopi localis à Gregorio XIV. esse commissam; quæ melius fieri non posse videtur, quàm informatione captâ ex processu facto à Iudice laico, præsertim si fabricatus fuerit, antequam Reus se receperat ad locum immunem: quia non agitur ad condemnandum Reum, in quo casu non probant acta Iudicis laici c. *Inter alia* & c. *Etsi Clerici*. 4. *de Iudicio*. sed ad Iudicem Ecclesiasticum de qualitate criminis informandum: ubi ad cavendam omnem æquivocationem, observo, in similibus, sicut etiam cum Clericus à Curia sæculari remittitur simul cum actis ad Iudicem Ecclesiasticum, acta ejusmodi deservire ad informandum.

tionem, si que Reus testes pro repeti-
tis habere, vel aliàs illis acquiescere ve-
lit, procedi posse ad ulteriora, & sic
quoque ad sententiam inclusivè: secus
autem, repetenda esse Juris media, dan-
dasque defensiones, ut Juris.

453 Et ne quid ambiguitatis reli-
quum maneat: de ipsomet immunitatis
Ecclesiasticæ loco, tandem subnecto,
per illum intelligi, non tantum Eccle-
sias consecratas *c. Ecclesia, 9. x. h. t.*
Sed etiam benedictas, sinè superioris li-
centia dirutas, si subsit spes reparationis
Innocen. in *c. Cum ex injuncto. 2. notab.*
ultim. x. de novi oper. nunt. interdictas
vel pollutas, arg. *c. dictum. 8. dist. 81.*
& Abb. in *c. fin. num. 6. x. de consecr.*
Ecc. Hospitale, & Oratorium publicum
Episcopi auctoritate constructum Abb.
in *c. fin. n. 4. x. de censib. cæmeteria c.*
eum Ecclesia. 5. ubi gl. V. cæmeteriis. x.
h. t. quapropter jam olim in cæmeteriis
collocatæ erant cruces, quibus septa &
ambitus designabantur; *item Palatium*
Epi-

Episcopale c. *Id constitutum*. 36. XVII.
 q. 4. Atrium, porticum, campanile,
 tectum, & quicquid ad totam externam
 fabricam pertinet; aut Ecclesie adheret,
 ut claustra, dormitoria &c. c. *Quisquis*
 21. XVII. q. 4. & DD. ad c. *si quis con-*
tumax. 20. ibi: *de atrio Ecclesia* &c.
 XVII. q. 4. Quod autem olim de ex-
 tensione immunitatis ad quadraginta
 & respectu Capellarum vel minorum
 Ecclesiarum, ad triginta passus obinu-
 erat, ob Ecclesiarum frequentiam me-
 ritò plerique in locis ab usu recessit.

DECAS X.

*De Sanctimonialibus, Canonistis,
 Tertiariis, & Oblatis.*

CAPUT I.

*De distinctione inter monaste-
 ria monialium exempta, & nou-
 exempta,*

454. *Sanctimonialios propriè dicit,*